

РАЗПОРЕЖДАНЕ

№ 46533

гр. София, 27.03.2024 г.

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 175 СЪСТАВ, в закрито заседание на двадесет и седми март през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: ПЕТЪР ИВ. МИНЧЕВ

като разгледа докладваното от ПЕТЪР ИВ. МИНЧЕВ Частно гражданско дело № 20241110111970 по описа за 2024 година

Производството е по реда на чл. 411, ал. 2 ГПК.

Образувано е по заявление за издаване на заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК с вх. № 65865 от 28.02.2024г., подадено от „Профи Кредит България“ ЕООД срещу Т. И. Ф. за вземания по договор за потребителски кредит, които включват сумата от 140,29 лева представляваща възнаграждение за услуга „Фаст“, сумата от 238,35 лева, представляваща възнаграждение за услуга „Флекси“, и сумата от 400 лева – неплатени такси по Тарифата при забава повече от 90 календарни дни.

При извършената проверка за редовност, допустимост и основателност на заявлението, съдът намира, че са налице основания същото да бъде отхвърлено в частта за посочените вземания на основание чл. 411, ал. 2, т. 2 и т. 3 ГПК.

В процесния договор за потребителски кредит е уговорено и заплащането на възнаграждение за закупени допълнителни услуги „Фаст“ в размер на 210 лева и „Флекси“ в размер на 330 лева, или общо 540 лева при главница по кредита от 600 лева. Така уговорените възнаграждения не отговаря на изискванията на специалния закон. На първо място съгласно чл. 10а, ал. 2 от Закона за потребителският кредит /ЗПК/, кредиторът не може да изисква заплащане на такси и комисиони за действия, свързани с усвояване и управление на кредита. От съдържанието на раздел 15 „Допълнителни услуги“ от представените Общи условия на „Профи Кредит България“ ЕООД към договор за потребителски кредит /ОУ/ се установява, че уговорените допълнителни услуги имат следното съдържание: чл. 15.1 – клиентът закупил допълнителна услуга „Фаст“ получава приоритетно разглеждане на искането за отпускане на потребителски кредит преди клиентите, без закупена допълнителна услуга „Фаст“. След одобрение отпуснатата сума се нарежда към клиента по избрания от него начин на изплащане до 24 часа след получаване от кредитора на подписаните от клиента договор за потребителски кредит и неговите приложения. Според чл. 15.2 всеки клиент, пожелал и закупил услуга „Флекси“ получава право да променя погасителния си план при изпълнение на специфични изисквания, описани по-долу в чл. 15.2.1, чл. 15.2.2 и чл. 15.2.3.

Следователно допълнителните услуги се явяват в две насоки: услуги свързани със сключването на договора за кредит и отпускането на потребителския кредит и услуги, свързани с неговото изпълнение. С оглед обстоятелството, че /както е разгледано по-долу/ Общите условия към договора за кредит предвиждат в чл. 15.2.1.2 и чл. 15.2.2.1 необходимост от сключване анекс към договора за кредит при ползване на всяка една от

услугите, а не възможност за кредитополучателя да се възползва директно от тях чрез едностранно изявление, се налага заключението, че допълнителните услуги, свързани с отлагане на вноски и тяхното намаляване, представляват по своя характер изменения на кредитното правоотношение по съгласие на страните по реда на 20а, ал. 2 ЗЗД, а не допълнителна услуга по смисъла на чл. 10а, ал. 1 ЗПК. Ето защо възнагражденията попадат в хипотезиса на императивната забрана на чл. 10а, ал. 2 ЗПК, доколкото са уговорени за елемент от съдържанието на самото кредитно правоотношение, а не за предоставяне на свързана с него допълнителна услуга. Другата уговорена услуга „Фаст“ е свързана с отношенията между страните по сключването на договора и отпускането на кредита, поради което също попада в обхвата на посочената забрана, тъй като не представлява допълнителна услуга свързана с договора, а касае действията по отпускане на сумата по кредита. Същевременно в договора за потребителски кредит и общите условия към него не се съдържа клауза, изясняваща характера на дължимата насрещна престация при заплащане на услугата - неясен остава въпросът в какво се изразява приоритетното разглеждане на документи, какъв е редовният срок за разглеждане на документите и какъв – приоритетният, респективно какво преимущество получава кредитополучателят срещу заплащане на таксата. Липсата на яснота по този въпрос води до извод за неизпълнение на императивната норма на чл. 10а, ал. 4 ЗПК.

На следващо място клаузите, уреждащи вземането за допълнителна услуга „Флекси“, са нищожни на основание чл. 146, ал. 1 ЗЗП. Видно от Общите условия на кредитора „Профи Кредит България“ ЕООД, съставляващи неразделна част от договора за потребителски кредит, съгласно клаузата на чл. 15 „Допълнителни услуги“ са описани условията, при които потребителят може да се възползва от допълнителни услуги. В чл. 15.2.1 от ОУ е посочено, че при сключен договор за потребителски кредит /ДПК/ със срок от 18 месеца /каквто е настоящият/, по искане на клиента кредиторът отлага плащането на три погасителни вноски, след платена трета вноска по договора. В подточка а/ са посочени причините, поради които клиента може да поиска отлагането на определения брой погасителни вноски: Дългосрочна неработоспособност на клиента или на друго лице, участващо с доходите си в домакинството му, като под дългосрочна се разбира неработоспособност, започнала най-рано от деня на подписването на ДПК и продължаваща повече от три седмици /т.е. при неработоспособност продължила по-малко от три седмици клиентът няма право да поиска отлагането на заплащането на погасителна вноска/; прекратен трудов договор на клиента или на друго лице, участващо с доходите си в домакинството му; неплатен отпуск на клиента, който е по-дълъг от 10 дни и др. Тоест за ползването на предварително заплатената от потребителя на услуга „Флекси“, изразяваща се в отлагане на заплащането на една погасителна вноска е установена процедура, която следва да се спазва, преди клиентът да има възможността да се възползва от насрещната договорна престация на кредитора. В подточка б/ е посочена процедурата - клиентът е длъжен да представи на кредитора собственоръчно заверено копие от изброените документи: - лекарско заключение, показващо времетраенето на неработоспособността; документ, потвърждаващ регистрация в бюро по труда; заповед за уволнение, споразумение за прекратяване на трудов договор или друг документ, доказващ прекратяване на трудово правоотношение; документ от работодател за намаляване на трудово възнаграждение или забавяне на неговото изплащане; смъртен акт и удостоверение за наследници; документ, доказващ наличие на застрахователни щети. В чл.15.2.1.1 от Общите условия е записано, че заявлението заедно със съответните документи, доказващи наличието на посочените условия, трябва да бъде подадено от клиента към кредитора не по-късно от 25 календарни дни от падежа на погасителната вноска. Документите трябва да са издадени не повече от два месеца преди датата на подаване на заявлението.

Аналогични са правилата за намаляване на погасителните вноски изложени в чл. 15.2.2. от ОУ, съгласно който кредиторът намалява размера на поискания от клиента брой

погасителни вноски съобразно посочените в клаузата условия и при изпълнение на чл. 15.2.1 буква „а“ и чл. 15.2.1 буква „б“, изложени по-горе.

Самото предоставяне на услугата „Флекси“ в двете нейни разновидности – отлагане на вноски и намаляване на техния размер, не следва пряко от заявлението на клиента, а изисква сключване на допълнително писмено споразумение между страните /анекс към договора за кредит/ – чл. 15.2.1.2 и чл. 15.2.2.1 от ОУ.

От изложеното се налага извод, че потребителят дължи предварително възнаграждение за услуги, които кредиторът може по своя преценка да не предостави, ако не са спазени правилата, установени едностранно от кредитора в неговите общи условия. Дори когато тези условия са изпълнени от страна на потребителя, предоставянето на съответната предварително заплатена услуга не следва от волята на потребителя да се ползва от нея, а изисква сключване на допълнително споразумение между страните за изменение на договора, т.е. е необходимо допълнително писмено волеизявление на кредитора в тази насока.

Принципът на добросъвестност и справедливост при договарянето изискват потребителят да заплати възнаграждение за реалното ползване на определена услуга, а не за хипотетично ползване на такава, поставено в зависимост от изпълнение на всички определени едностранно от кредитора условия и при необходимост от получаване на допълнително съгласие от кредитора чрез сключване на анекс към договора. В тази насока са и нормите на чл. 143, ал. 2, т. 3 и т. 15 ЗЗП, определящи като неравноправни клаузи, които поставят изпълнението на задълженията на търговеца в зависимост от условие, което зависи единствено от неговата воля, както и клаузите, които налагат на потребителя да изпълни своите задължения, дори и ако търговецът на изпълни своите. Предвид на изложеното съдът приема, че клаузата на чл. 15.2 от Общите условия с всички нейни подточки представлява неравноправна клауза на основание чл.143 вр. чл.146 от ЗЗП. Същите се явяват част от общи условия, поради което следва да се приеме за целите на настоящото производство, че потребителят не е имал възможност да влияе на тяхното съдържание.

Относно претендираните вземания за „такси за извънсъдебно събиране на вземането“ следва да се отбележи, че съдържанието на тези такси и техните размери не се съдържа нито в договора за потребителски кредит, нито в стандартния европейски формуляр. Единствено в чл. 17.4 „Заклучителни разпоредби“ от Общите условия се съдържа отбелязване, че „клиентът заплаща такси за извършени от кредитора услуги по тарифа“. Липсата на ясно уточнение на съдържанието на таксите за извънсъдебно събиране и техния размер във формуляра, съдържащ дължимата преддоговорна информация, и в самия договор за кредит се явява в противоречие с императивните норми на чл. 5, ал. 1 и ал. 2 ЗПК и чл. 10а, ал. 4 ЗПК. Наред с това задължението за плащане на такси за събиране на вземането в предварително установен размер, който не е обвързан със стойността на реално извършените от кредитора разходи в тази насока, има характера на допълнително обезщетение за забавено изпълнение в нарушение нормата на чл. 33, ал. 1 и ал. 2 ЗПК. Ето защо цитираната клауза на чл. 17.4 от ОУ е нищожна поради противоречие със закона.

Предвид гореизложеното и на основание чл. 411, ал. 2, т. 2 и т. 3 ГПК заявлението за издаване на заповед за изпълнение следва да бъде отхвърлено по отношение на претенциите за сумата от 140,29 лева представляваща възнаграждение за услуга „Фаст“, сумата от 238,35 лева, представляваща възнаграждение за услуга „Флекси“, и сумата от 400 лева – неплатени такси по Тарифата при забава повече от 90 календарни дни. С оглед отхвърлената част от претенциите, заявлението следва да бъде отхвърлено и в частта за разносните за разликата над сумата от 14,71 лева за държавна такса и над 24,29 лева за юрисконсултско възнаграждение (при определен от съда общ размер на възнаграждението от 50 лева).

Така мотивиран, съдът

РАЗПОРЕДИ:

ОТХВЪРЛЯ заявление за издаване на заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК, с с вх. № 65865 от 28.02.2024г., подадено от „Профи Кредит България“ ЕООД срещу Т. И. Ф. **В ЧАСТТА** по претенциите за сумата от 140,29 лева представляваща възнаграждение за услуга „Фаст“, сумата от 238,35 лева, представляваща възнаграждение за услуга „Флекси“, и сумата от 400 лева – неплатени такси по Тарифата при забава повече от 90 календарни дни, както и в частта за разноските за разликата над сумата от 14,71 лева за държавна такса и над сумата от 24,29 лева за юрисконсултско възнаграждение.

Разпореждането подлежи на обжалване с частна жалба пред Софийски градски съд в едноседмичен срок от връчването му на заявителя.

Съдия при Софийски районен съд: _____